

GeneralFinancing

SUKČIAVIMO PREVENCIJOS IR TYRIMO PRAKTIKA

SOCIETE GENERALE
Consumer Finance

Zita RADZEVIČIŪTĖ
Jurgita ČIŽAITĖ

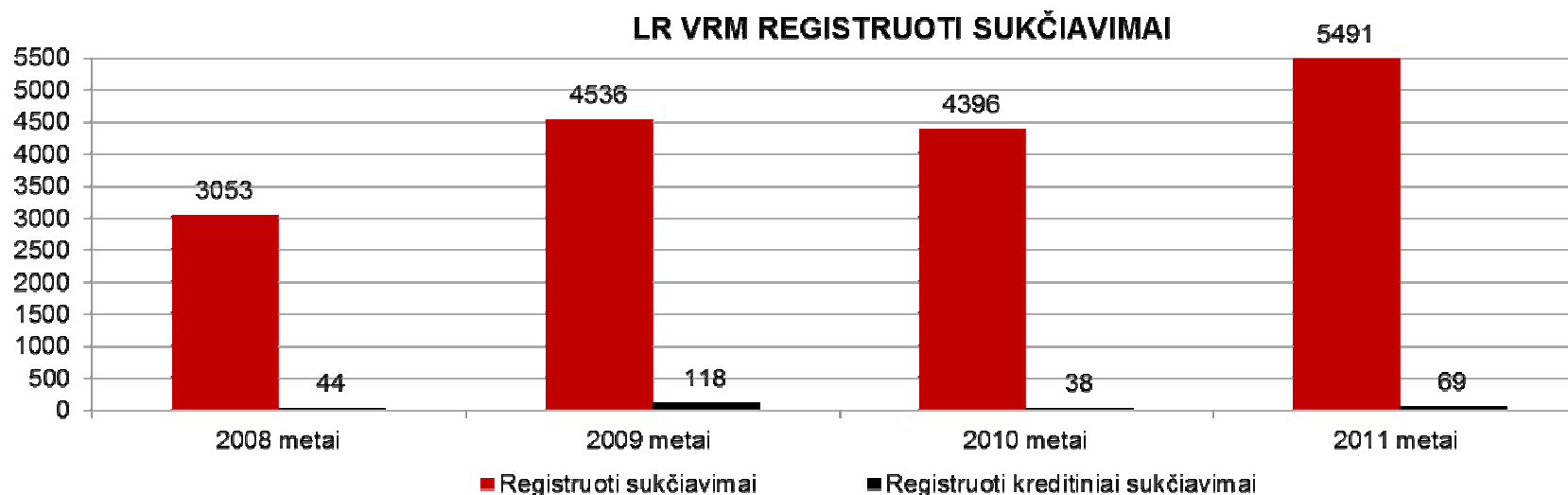

UAB "GENERAL FINANCING" SUKČIAVIMŲ ANALIZĖ IR PREVENCIJA

Pranešimo metu trumpai bus aptarta:

- UAB "General Financing" veikloje nustatytų sukčiavimų skaičius ir jo kaita;
- Sukčiavimų prevencijos priemonės ir metodai;
- Dažniausiai pasitaikantys sukčiavimo būdai.

REGISTRUOTŲ SUKČIAVIMŲ LIETUVOJE STATISTIKA

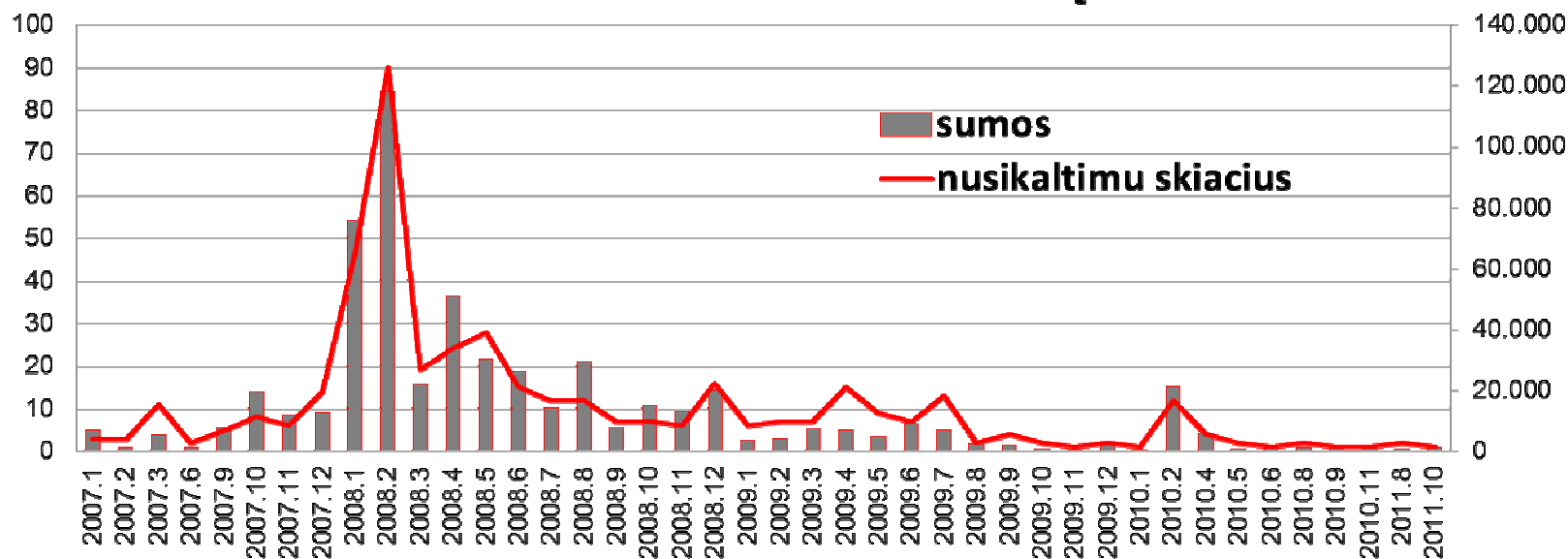

LR VRM Informatikos ir ryšių departamento duomenimis registruotų sukčiavimų skaičius Lietuvoje 2011 m. augo:

- 2008 m. Lietuvoje sukčiavimų buvo užregistruota 3053 vnt., tuo tarpu 2009 m. sukčiavimų skaičius išaugo iki 4536 vnt.;
2010 m. sukčiavimų skaičius mažėjo 3,1 proc., t.y. iki 4396 vnt.;
2011 m. 24,8 proc. sukčiavimų skaičiaus padidėjimas, t.y. iki 5491 vnt.;
- 2008 m. Lietuvoje taip pat užregistruota 44 vnt. kreditinių sukčiavimų, kurių skaičius taip pat tendencingai augo 2009 m. iki 118 vnt. ;
2010 m. kreditinių sukčiavimų skaičius mažėjo iki 38 vnt., o 2011 m. vėl kilo vos ne du kartus iki 69 vnt.

"GENERAL FINANCING" NUSTATYTŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ STATISTIKĀ

REGISTRUOTI SUKČIAVIMŲ ATVEJAI

"General Financing" registruotų sukčiavimų skaičius priešingai Lietuvos statistikai mažėja:

- 2007 m. užregistruota 52 vnt.,
- 2008 m. užregistruota 282 vnt.,
- 2009 m. užregistruota 75 vnt. sukčiavimo atvejų (7 iš jų – kreditinis sukčiavimas);
- 2010 m. ir 2011 m. užregistruoti 22 sukčiavimo atvejai.

"GENERAL FINANCING" SUKČIAVIMŲ TYRIMO PRAKTIKA

LR VRM Informatikos ir ryšių departamento duomenimis labiausiai visuomenėje paplitusios sukčiavimo formos

- Indėlių iš žmonių priėmimas, žadant mokėti didesnes palūkanas;
- Vartojimo kredito (banko paskolos) gavimas, kai jau žinoma, kad jis nebus gražintas;
- Fiktyvių įmonių steigimas ir prekių pirkimas konsignacijos pagrindais, po to nesumokant už jas;
- PVM neteisėtas sugražinimas;
- Draudiminio įvykio sufalsifikavimas.

Kaip matome, iš išvardintų sukčiavimų būdų - vartojimo kreditus teikiančios bendrovės susiduria su vienu iš labiausiai paplitusių sukčiavimo būdų.

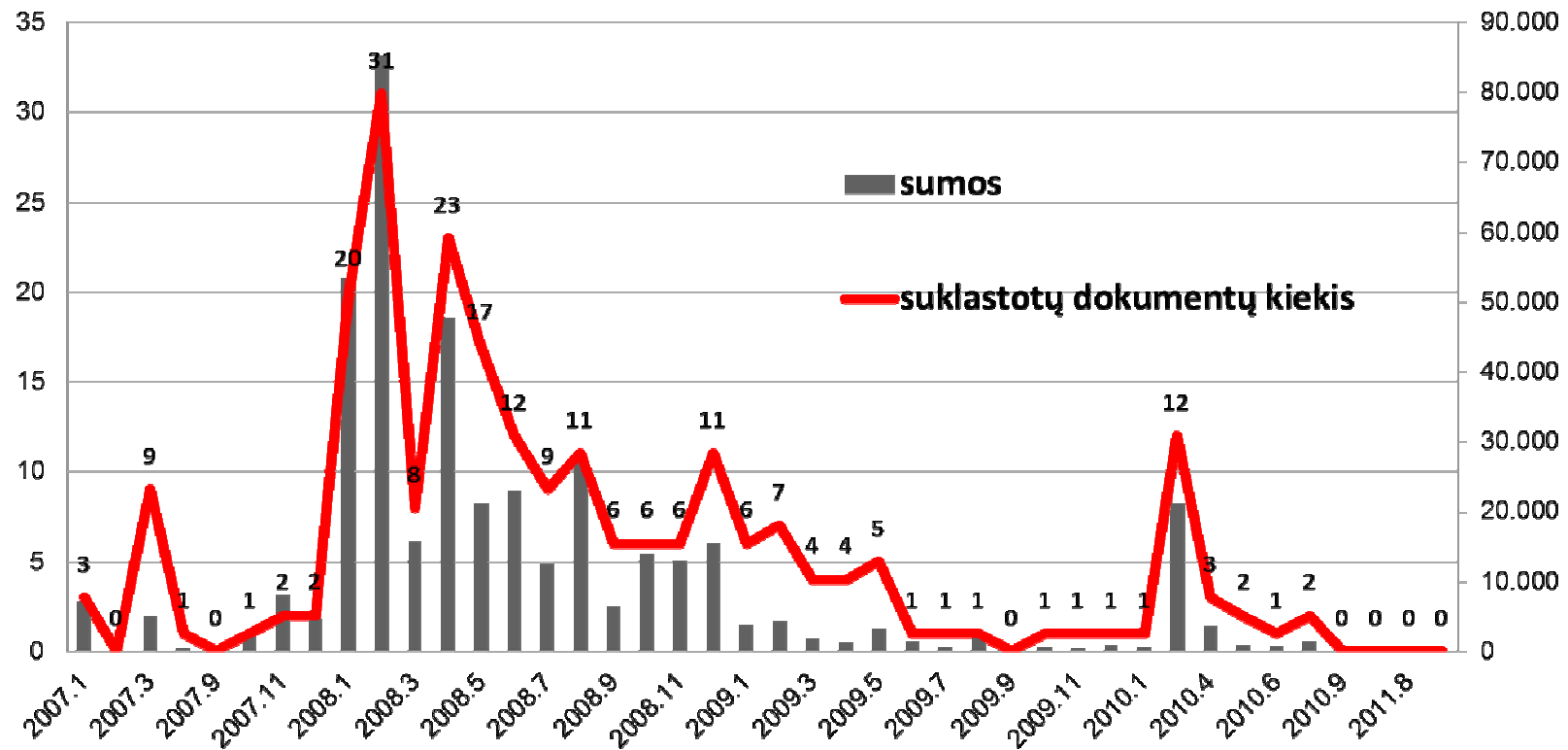

“GENERAL FINANCING” NUSTATYTŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ STATISTIKĄ

- Dažniausiai pasitaikantis sukčiavimo atvejis – sutarties sudarymas pasinaudojant suklastotu dokumentu.
- Iš viso nuo 2007 m. iki 2011 m. pabaigos užregistruota 231 tokiu sukčiavimo būdu sudarytų sutarčių, kurių bendra padaryta žala yra 262.811,44 Lt.

"GENERAL FINANCING" NUSTATYTŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ STATISTIKA

Sukčiavimai su suklastotais dokumentais

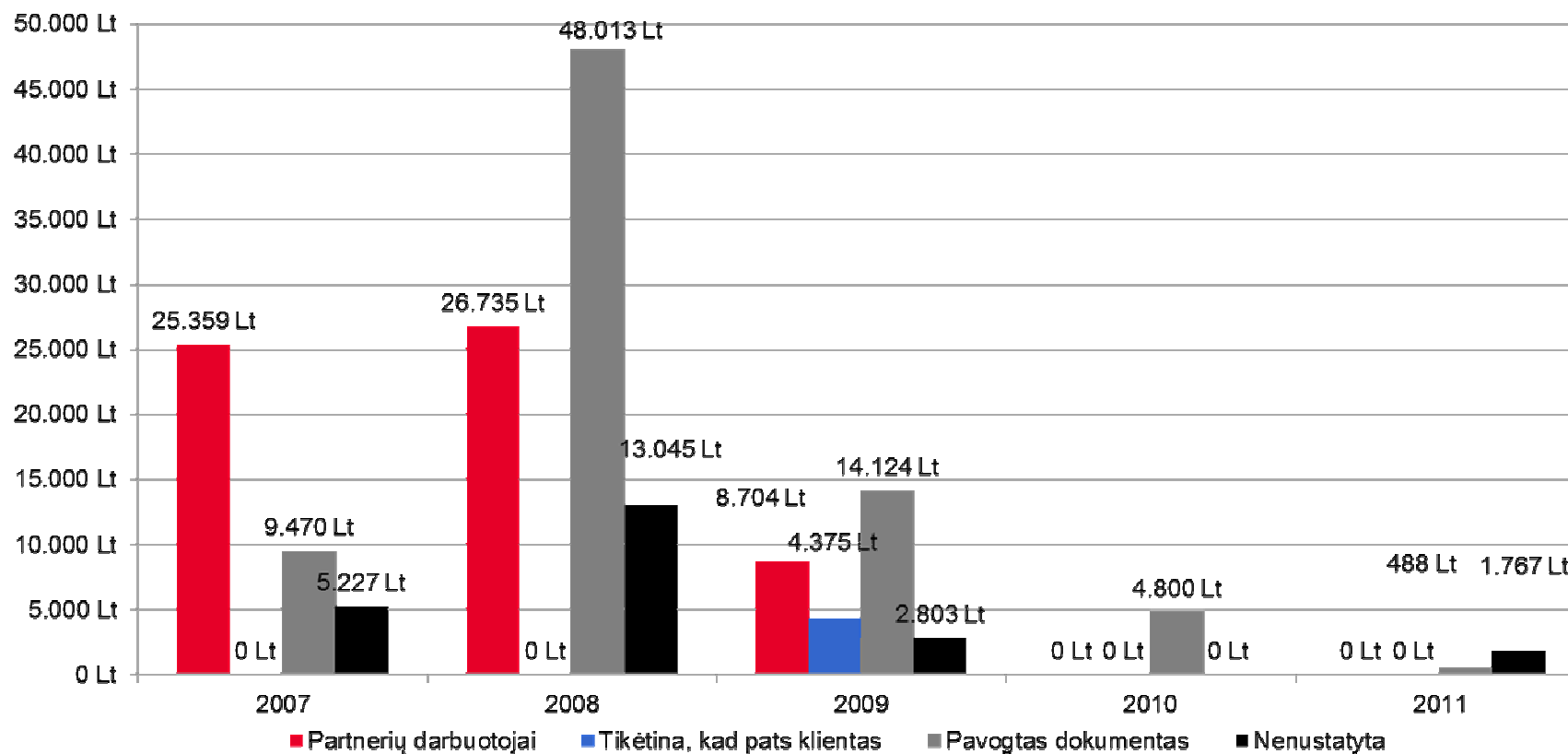
“GENERAL FINANCING” NUSTATYTŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ STATISTIKĄ

- Kiti dažniausiai pasitaikantys sukčiavimo būdai, kuriais padaroma didžiausia žala, be suklastoto dokumento yra:
  - **kai sutartis sukčiavimo būdu sudaroma pasinaudojant pavogtu dokumentu, partnerių darbuotojų ir tikėtina pačių klientų (ikiteisminio tyrimo metu sukčiavimo būdas nenustatytas)**
- 2009 m. ikiteisminio tyrimo metu buvo nustatyta, kad 7 kartus klientai melavo apie tai, kad nesudarė finansavimo sandorio norėdami išvengti sutartinių santykių.
- Visus kartus dėl to pradėti ikiteisminiai tyrimai dėl kreditinio sukčiavimo. Po to visi 7 klientai atsiskaitė iš karto.

"GENERAL FINANCING" NUSTATYTŲ NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ STATISTIKĀ

Sukčiavimo būdu įvykdytų nusikaltimų padaryta žala

“GENERAL FINANCING” SUKČIAVIMŲ TYRIMO PRAKTIKA

Sukčiavimai dažniausiai nustatomi:

- Susisiekus su asmeniu, kuris jau yra skolingas ir pranešus jam apie įsiskolinimą, jis informuoja, kad sutarties nesudarė;
- Gavus iš asmens prašymą neišduoti jo vardu kredito, paaiškėja, kad sutartis jau sudaryta;
- Patikrinus partnerių darbuotojų veiksmus, nustatomi atskiri sukčiavimo atvejai;
- Kreditiniai sukčiavimai visais atvejais buvo nustatyti ikiteisminio tyrimo metu, kai prieš tai patys asmenys tiesiogiai kreipėsi į policijos komisariatą, teigdami, kad sutarties nesudarė.

“GENERAL FINANCING” SUKČIAVIMŲ TYRIMO PRAKTIKA

“General Financing” taikomi veiksmai, kurie pagreitino tyrimą:

- “General Financing” gavusi asmens pranešimą, kad jis nesudarė vartojimo kredito sutarties, prieš kreipdamasi į policijos komisariatą visų pirma pati išsiaiškina, ar ši nusikalstama veika atitiks visus būtinus jai požymius (pažeistos turtinės teisės ir interesai; dalykas – turtinė nauda; veika – neteisėta ir neatlygintina, būdas – apgaulė, padariniai – turtinė žala);
- Palyginimas dokumentų, pateiktų sudarant sandorį ir dokumentų, pateiktų asmens, neigiančio sudarius sandorį, kopijas;
- Pirminis (neprofesionalus) rašysenos suliginimas;
- Vieningos pranešimo policijos komisariatui formos pasitvirtinimas;
- ✓ Pradėjus naudoti šią formą policijos komisariatui neatmeta GF prašymų pradėti ikiteisminį tyrimą (kai žinoma, jog turtinės teisės įgijimo ir turtinės prievolės panaikinimo apgaule baigtumas sietinas su juridinio fakto patvirtinimo momentu, t.y. sandorio pasirašymu, todėl kartu su pranešimu apie nusikalstamą veiką visada pridedami visi turimų dokumentų originalai, kas taip pat labai pagreitina tyrimą).

“GENERAL FINANCING” SUKČIAVIMŲ PREVENCIJA

“General Financing” skiria daug dėmesio sukčiavimų prevencijai:

- Nusikalstamų veikų skaičiaus tendencingas mažėjimas sietinas su kontrolinių klausimų klientams nustatymu;
- “General Financing” atsižvelgdama į prašomos vartojimo kredito sumos dydį ir į sutarties pobūdį (prekė, gryniesi pinigai, pinigai į sąskaitą) naudoja skirtingus kontrolinius klausimus ir skirtingą kontrolinių klausimų kiekį;
- Asmuo, kuris neatsako į kontrolinius klausimus, iš karto yra blokuojamas, o atblokuoti tokį klientą gali tik specializuoti bendrovės darbuotojai, kuriems privaloma pateikti mažiausiai dviejų dokumentų, patvirtinančių asmens tapatybę, kopijas. Taip pat darbuotojai išsiaiškina, į kokius klausimus klientas atsakė neteisingai ir kodėl;
- Tik atlikus patikrinimą būtent bendrovės darbuotojas sprendžia, ar galima tokiam klientui suteikti vartojimo kreditą ar ne.

“GENERAL FINANCING” SUKČIAVIMŲ PREVENCIJA

Taikomi prevencijos būdai:

- Sisteminga partnerių darbuotojų kontrolė ir jų mokymai, kaip atpažinti suklastotą dokumentą, kaip elgtis tokiose situacijose, kaip atpažinti sukčiaujantį asmenį, slapto kliento tyrimai;
- Sistemingas esamų sukčiavimo bylų tikrinimas ir kontrolė;
- Tiesioginis kontaktas su klientais (registruojami klientų prašymai pametus ar pavogus asmens tapatybės dokumentus, leidžia išvengti naujų sukčiavimo atvejų);
- Rizikos veiksnių nustatymas: nustatyti rizikos zonas (geografinės, užimamų pareigų, įmonių veiklos sferos (dažniausiai pasitaikančios mūsų praktikoje – statybų));
- Sukčiavimų analizė (visos Lietuvos mastu naujų tendencijų nustatymas, atnaujinti ir nustatyti dažniausiai suklastojamus dokumentų elementus...);
- Informacinės sistemos prieš sukčiavimus sukūrimas, sisteminių duomenų bazių atnaujinimas.

"GENERAL FINANCING" SUKČIAVIMŲ PREVENCIJA

Bendrovės ir Partnerių darbuotojams paruoštos specialios mokymosi medžiagos, padedančios atlikti asmens tapatybės kontrolę

6 dokumentų tikrinimo ir asmens tapatybės nustatymo būdai

1. ASMENS NUOTRAUKA	2. DOKUMENTO GALIOJIMAS	3. ASMENS AMŽIUS
		
<p>Palyginkite pateiktame dokumente esančią asmens nuotrauką su dokumentą pateikusių asmeniu</p>	<p>Patikrinkite dokumento galiojimo datą. Pasibaigus galiojimo data reiškia, kad dokumentas yra negaliojantis</p>	<p>Ivertinkite ar dokumentą pateikęs asmuo gali būti tokio amžiaus, koks yra nurodytas dokumente</p>
4. ASMENS PARAŠAS	5. KLASTOJIMO POŽYMIAI	6. PAPILDOMA KONTROLĖ
		
<p>Būtinai palyginkite parašus – ar asmens dokumente esantis parašas sutampa su kliento, pasirašiusio ant Jūsų pateikto dokumento (sutikimo, sutarties) parašu?</p>	<p>Atkreipkite dėmesį, ar nėra dokumento klautojimo požymių, pvz. akivaizdžių dokumento pažeidimų, pataisymų, trynimo, skutimo ar užliejimo požymių, išblukusių įrašų, ar netrūksta dokumento puslapių ir pan.</p>	<p>Jei jums kilo abejonių dėl pateikto dokumento tikrumo, patikrinkite papildomus dokumento saugumo požymius (hologramą, mikrotekstą, ultravioletinius dažus) arba paprašykite, kad asmuo pateiktų kitą asmens tapatybę liudijantį dokumentą.</p>

“GENERAL FINANCING” SUKČIAVIMŲ PREVENCIJA

Bendrovės internetiniame puslapyje www.gf.lt patalpinta informacija asmenims, kaip apsaugoti savo asmens tapatybę ir ką daryti, jei įtariama, kad pasinaudota jų duomenimis

» Teisinė informacija

- Vartotojo teisės
- Duomenų saugumas**
- Teisės aktai
- Naudingos nuorodos

» Straipsniai

» Klausimai - atsakymai

» Terminų žodynas

BENDRAUKITE SU MUMIS
Turite klausimų?

Pasiskaitykite **D.U.K.** arba Rašykite **GF chat**

Skambinkite **skype** arba **8 700 33 123**

Prisijunkite Facebook'e Sekite Twitter'yje

Pasiūlymai ir idėjos

Patarimai → Teisinė informacija → Duomenų saugumas ← atgal

Duomenų saugumas

spausdinti

Asmens duomenys

Asmens duomenys – bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybę yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai.

Duomenų tvarkymas

Duomenų tvarkymas – bet kuris su asmens duomenimis atliekamas veiksmas: rinkimas, užrašymas, kaupimas, saugojimas, klasifikavimas, grupavimas, jungimas, keitimas (papildymas ar taisymas), teikimas, paskelbimas, naudojimas, loginės ir (arba) aritmetinės operacijos, paieška, skleidimas, naikinimas ar kitoks veiksmas arba veiksmų rinkinys.

Sutikimas tvarkyti asmens duomenis

Sutikimas – savanoriškas duomenų subjekto valios pareiškimas tvarkyti jo asmens duomenis jam žinomu tikslu.

Duomenų subjekto sutikimas tvarkyti asmens duomenis suteikia UAB „General Financing“ teisę kreiptis į valstybinius registrus bei kitas sutikime išvardintas duomenų bazes ir gauti asmens duomenis, kurie bus naudojami duomenų subjekto pateiktiems asmens duomenims patikrinti, patikslinti, mokumui vertinti ir įsiskolinimui valdyti.

Sutikimas tvarkyti asmens duomenis suteikia duomenų subjektui teisę gauti informaciją apie duomenų tvarkymo ir kredito teikimo eigą. Sutikime tvarkyti asmens duomenis duomenų subjektui pranešama iš kur, kokių tikslu bus gaunami duomenų subjekto duomenys bei kam ir kokių tikslu jie bus teikiami.

Sutikime tvarkyti asmens duomenis duomenų subjektas informuojamas apie:

- Registruotis konsultacijai
- Klientų aptarnavimo vietos
- Vartojimo kredito skaičiuoklė
- Pajamų - išlaidų skaičiuoklė

General Financing
APDRAUSK AUTOMOBILĮ
Bet kuriame mūsų skyriuje

PZU Lietuva
Draudimo grupė

TAPATYBĖS VAGYSTĖS PREVENCIJA

Specialistų yra rekomenduojama laikytis „švaraus stalo“ politikos siekiant išvengti tapatybės vagystės:

- neužsirašyti ir nesakyti kitiems slaptažodžių ir PIN kodų;
- naudotis slaptažodžiu apsaugota kompiuterio ekrano užsklanda;
- svarbius dokumentus saugoti užrakintus stalčiuose arba seife;
- nereikalingus arba išmetimui skirtus svarbius dokumentus sunaikinti dokumentų naikikliu.

Taip pat reikėtų nesakyti svarbios asmeninės informacijos jos prašantiems asmenims, prieš tai neįsitikinus jų tapatybe ir įgaliojimais.

“GENERAL FINANCING” ASMENS DUOMENŲ SAUGUMO ĮGYVENDINIMAS

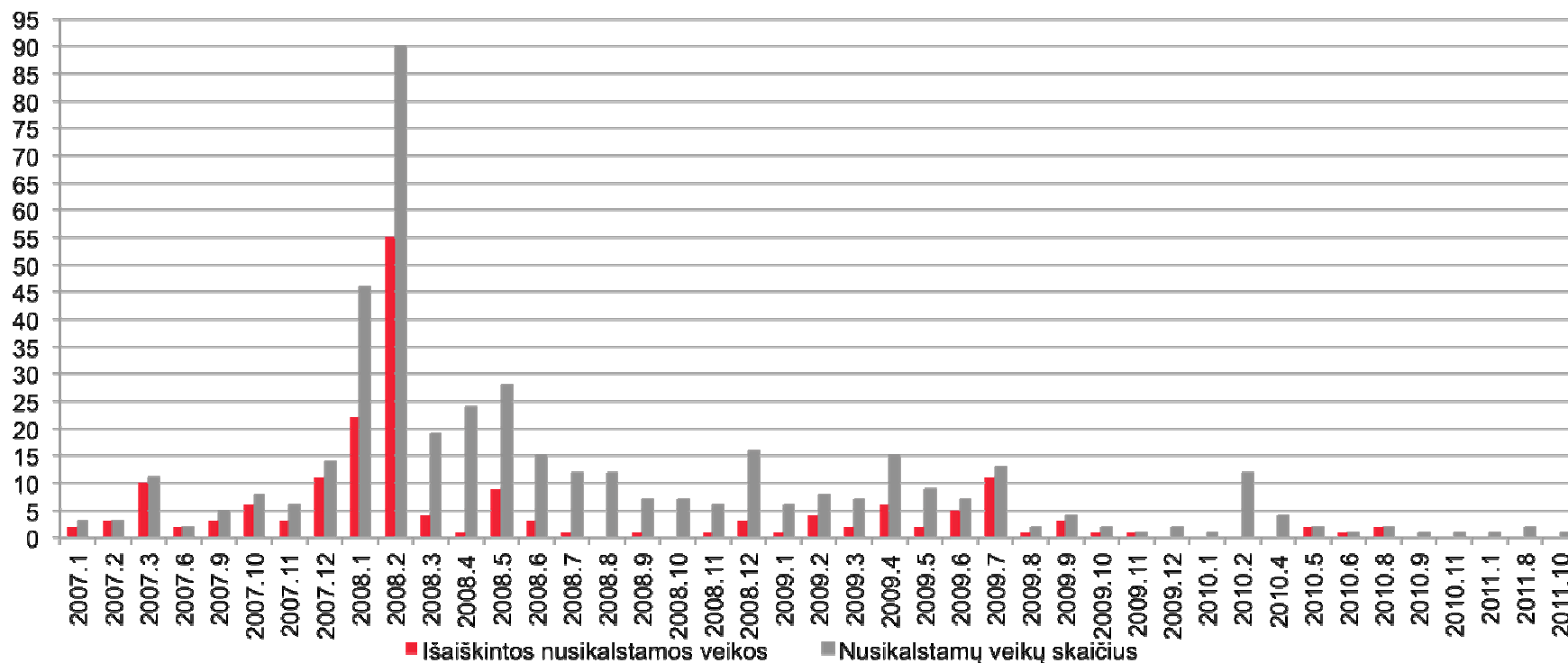
- UAB „General Financing“ įgyvendina tinkamas organizacines ir technines priemones, skirtas apsaugoti asmens duomenims nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo ir bet kokio kito neteisėto tvarkymo
- UAB „General Financing“ duomenų tvarkytojai ir atstovų darbuotojai, tvarkantys asmens duomenis, saugo asmens duomenų paslaptį, jei šie asmens duomenys neskirti skelbti viešai. Ši pareiga galioja perėjus dirbti į kitas pareigas arba pasibaigus darbo ar sutartiniams santykiams
- Asmens duomenys saugomi ne ilgiau, nei to reikalauja duomenų tvarkymo tikslai.
- Kai asmens duomenys nebereikalingi, UAB „General Financing“ juos sunaikina, išskyrus tuos, kurie įstatymų nustatytais atvejais turi būti perduoti valstybiniais archyvams.

ĮTRAUKIMAS Į KREDITO NEPAGEIDAUJANČIŲ ASMENŲ SĄRAŠĄ

- Kreditų biuro „Creditinfo Lietuva“ teikiama „Įtraukimo į kredito nepageidaujančių asmenų sąrašą“ paslauga padės išvengti neteisėto asmeninių duomenų panaudojimo ir dėl to kylančių nemalonumų.
- Asmeniui esant kredito nepageidaujančių asmenų sąrašė, į kurį jį įtrauks paslaugos teikėjas, nei vienas „Creditinfo Lietuva“ sistemos dalyvis (bankai, vartojimo kreditų, lizingo, telekomunikacijų bendrovės) negalės jo vardu suteikti vartojimo kredito, parduoti prekių ar paslaugų išsimokėtinai, sudaryti naudojimosi paslaugomis sutarčių.

"GENERAL FINANCIŲ" NUSTATYTŲ SUKČIAVIMO VEIKŲ IŠAIŠKINAMUMAS

Pagrindinės išvados:

- Greičiausiai nusikaltimas yra išaiškinamas, kai nuo jo padarymo praeina mažai laiko;
- Naujų priemonių naudojimas ne tik efektyviai mažina sukčiavimų skaičių, bet ir didina nusikaltimų išaiškinamumą.

“GENERAL FINANCING” SIŪLOMA SUKČIAVIMŲ PREVENCIJA

- **Sąlygų apsikeisti informacija sudarymas** visoms suinteresuotoms šalims siekiant kuo anksčiau nustatyti bandymus sukčiauti ir apie tai pranešti (nepažeidžiant asmens teisių ir laisvių bei konkurencijos principų);
- **Centralizuotas duomenų kaupimas** (manome, kad išvengtume daugumos sukčiavimų, jei tiek bankai, tiek kitos finansų įstaigos turėtų bendrą duomenų sistemą, kurioje talpintų informaciją apie naujus sukčiavimo atvejus);
- **Didesnė bankų atsakomybė**, tokiais atvejais, kai sukčiai pasinaudoja esamomis jų klientų sąskaitomis ir finansų įstaigai pervedus į sąskaitą pinigus, juos išgrynina (LAT *“patikėtų bankui pinigų neišsaugojimas neatitinka bankinės veiklos principų ir standartų, todėl bet kuri, net ir lengviausia kaltės forma – nepakankamas atidumas, klaida ir panašios kaltės formos lemia šio subjekto civilinę atsakomybę”*);
- **Efektyvi komunikacija** (tarp kredito bendrovių, bankų, tarp kredito bendrovių ir partnerių...).

“GENERAL FINANCING” NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

- **Pagrindiniai būdai informacijai apie asmens tapatybę gauti** (remiantis esamų sukčiavimo atvejų analizės rezultatais):
  - **Vagystė** (pavagiami asmens dokumentai) – vienas iš dažniausiai sutinkamų sukčiavimo būdų;
  - **Duomenų rinkimas sąvartynuose**. Kartais bendrovės, valstybės institucijos, o dažnai ir patys asmenys nesunaikina dokumentų su asmens duomenimis, o tiesiog išmeta į sąvartyną. Nustatyta, kad kai kuriose valstybėse net samdomi asmenys, kad tokius dokumentus surinktų;
  - **Neteisėtas prisijungimas prie valstybės institucijų centralizuotų duomenų bazių**;
  - **Partnerių darbuotojai gauna duomenis sudarydami kredito sutartis per kitas finansų įmones** ir vėliau tuos duomenis panaudoja sandorių klastojimui.

DAŽNIAUSIAI PASITAİKANTYS ASMENS TAPATYBĖS KLASTOJIMO ATVEJAI

- UAB “General Financing” nuo 2007/01/01 iki 2011/12/30 buvo įvykdyti 431 sukčiavimo atvejai, iš kurių 220 panaudojant suklastotus kito asmens duomenis (šis skaičius nustatytas teoriškai, atsižvelgiant į sukčiavimo braižą).
- Daugeliu sukčiavimo atvejų, žmonės, kurių duomenimis buvo pasinaudota, nebuvo pametę asmens dokumentų, tuo metu buvo išvykę ar kitos situacijos, įrodančios, jog tariamo kliento tikru asmens dokumentu niekas negalėjo pasinaudoti.

DAŽNIAUSIAI PASITAİKANTYS ASMENS TAPATYBĖS KLASTOJIMO ATVEJAI

Ikiteisminio tyrimo metu bendrauta su tyrėjais, kurie patikino šiuos faktus:

- **asmens duomenys yra vagiami ir padirbinėjami asmens dokumentai;**
- **visi padirbtos asmens tapatybės kortelės arba LR piliečio paso duomenys beveik 100% atitinka tikrojo asmens dokumento duomenis, tik yra įdedama žmogaus, ketinančio panaudoti padirbtą asmens dokumentą, nuotrauka;**
- **pagerėjo klastojimo kokybė ir tikslingai stengiamasi pasirinkti tokius pasus, kurių savininko amžius, lytis, ūgis ir etninė kilmė atitiktų vėlesnio savininko duomenis. Tai padeda išvengti dėmesį patraukiančių turinio pakeitimų (anksčiau kartu su nuotrauka būdavo keičiami ir tam tikri asmens duomenys dėl ko likdavo lengviau aptinkamų klastojimo žymių). Tokiu atveju, darbuotojui, išduodančiam kreditą, tampa labai sudėtinga nustatyti, jog tam tikras asmuo yra sukčius.**

"GENERAL FINANCING" NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

Dažniausiai nustatomi asmens tapatybės dokumentų klastojimo būdai:

- **Trynimas ir skutimas;**
- **Prirašymai ir ištaisymai (partnerių darbuotojai);**
- **Nuotraukų perklijavimas ir kitų dokumento fragmentų pakeitimas.**

“GENERAL FINANCING” NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

Nustatyti nuotraukų perklijavimo būdai:

- Dažniausiai pakeičiama visa fotografija. Trūkstama atspaudo dalis nupiešiama arba uždedama panašaus dydžio antspaudu ar pasigaminta kliše. Jeigu ant klijuojamos nuotraukos yra buvęs antspaudas, jį stengiamasi suderinti su dokumente likusia atspaudo dalimi;
- Kartais pakeičiama ne visa nuotrauka, o tik ta jos dalis, kurioje pavaizduotas žmogus. Jos vietoje užklijuojama reikalinga nuotrauka, o senos fotografijos kamputis su antspaudu paliekamas;
- Kai kada ant naujos fotografijos užklijuojama senos nuotraukos emulsinio sluoksnio dalis su antspaudu atspaudu.

“GENERAL FINANCING” NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

Dažniausiai matomi suklastoto dokumento požymiai:

- Padirbtoje asmens tapatybės kortelėje žvaigždės turi juodą kontūrą ir yra ryškios bei didesnės nei tikroje asmens tapatybės kortelėje, be to, atšvietus tikrą asmens tapatybės kortelę, žvaigždės būna šviesios (baltos) ir neturi juodų kontūrų.
- Dar vienas pagrindinis požymis – užrašas „LIETUVOS RESPUBLIKA“ asmens tapatybės kortelės apačioje. Atšvietus padirbtą asmens dokumentą, šis užrašas turi juodą kontūrą, o tikros asmens tapatybės kortelės kopijoje šio užrašo išvis nėra. Jei naujas dokumentas, tai gali atsišviesti, bet užrašas bus šviesus ir be juodo kontūro.

„GENERAL FINANCING” NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

- „General Financing“ imasi visų įmanomų priemonių mažinant sukčiavimų skaičių, tačiau šios taikomos prevencijos prieš sukčius nebepakanka.
- Vykdomų prevencijų dėka 2009/02/02 Šiaulių akropolio skyriuje buvo sulaikytas asmuo su padirbtu asmens dokumentu, tačiau iškvietus policiją, pareigūnai sukčių paleido, nes patikrinus asmens dokumento numerį, jiems buvo atsakyta, kad dokumentas galioja. Tačiau suradus tikrąjį asmenį paaiškėjo, jog jis gyvena Vilniuje, Šiauliuose nebuvo ir jokio kredito neketino gauti. Jei UAB „General Financing“ būtų turėjusi tikrojo asmens atvaizdą, policija nusikaltėlio kaip jau minėta, būtų nepaleidusi.

“GENERAL FINANCING” NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

- “General Financing” valdomų duomenų kiekis nustatyti atvykusio kliento asmens tapatybę yra nebepakankamas, nes suklastotą dokumentą atskirti nuo tikro tik pagal suklastojimo požymius neprofesionaliam dokumentų tikrintojui yra sudėtinga. Ypač, kai klastojami yra ne tik pagrindiniai dokumentai, bet ir kiti, tariamą sukčių tapatybę patvirtinantys, dokumentai.
- Reikalavimas pateikti papildomą oficialų dokumentą su nuotrauka neužtikrina asmens duomenų saugumo. Sukčius kartu su asmens tapatybės dokumentu pateikia ir kitus oficialius (suklastotus) dokumentus. “General Financing” praktikoje buvo atvejis, kai sukčius, paprašytas pateikti papildomą dokumentą, pateikė VSDFV pažymėjimą bei darbuotojo pažymėjimą.

„GENERAL FINANCING“ NUSTATYTI SUKČIAVIMO BŪDAI

- 2010 m. viename iš Lietuvos pašto skyrių policija sulaukė įtariamą sukčių, kuris, naudodamasis padirbtą naujausio pavyzdžio LR asmens identifikavimo kortele, bandė paimti 10 tūks. litų dydžio „General Financing“ vartojimo kreditą grynaisiais pinigais.
- Paaiškėjo, kad šis asmuo su bendrininkų grupe naudojosi iš neteisėtai ir nusikalstamai platinamų asmens duomenų rinkmenų gautais duomenimis apie privačius asmenis. Sutikrinus to asmens atvaizdą, rašyseną su visomis „General Financing“ sudarytomis sutartimis, paaiškėjo, kad tas pats asmuo sudarė 10 vartojimo kredito sutarčių skirtinguose Lietuvos miestuose skirtingų asmenų vardais.
- Tai, kad minėtas asmuo sugebėjo teisingai atsakyti į kontrolinius „General Financing“ klausimus rodo, jog jis apie gyventojus turėjo daug išsamesnę informaciją nei vien vardas, pavardė ir asmens kodas. Kaip įtariama, duomenis buvo gaunami iš Valstybinės mokesčių inspekcijoje dirbančių specialistų.
- Šie mokesčių inspekcijos darbuotojai įtariami bendradarbiavę su aferistų grupuote, kuri, naudodama suklastotas asmens tapatybės korteles, iš prekybos vietų įvairiuose šalies miestuose šlavė išsimokėtinai parduodamą buitinę techniką, savinasi įmonių teikiamus kreditus. Į pareigūnų rankas pateko daugiau nei 20 suklastotų naujo pavyzdžio asmens tapatybės kortelių su skirtingų žmonių duomenimis.

“GENERAL FINANCING” INICIATYVA KOVOJANT SU SUKČIAVIMU

Turimų priemonių nebepakanka siekiant apsisaugoti nuo sukčiavimų, todėl “General Financing” kartu su Lietuvos vartojimo kredito asociacija kreipėsi į Gyventojų registro tarnybą prašydama inicijuoti įstatymo pataisą, leidžiančią naudotis bendra asmens tapatybės nustatymo duomenų baze, kad darbuotojas sudarantis sutartis, galėtų matyti, ar tikrai sandorį sudaro su tuo asmeniu, kuris turėtų būti atvaizduotas ant asmens tapatybės dokumento, ar sandorį bando sudaryti sukčius.

